

Brusel 3. dubna 2024
(OR. en)

8517/24

Interinstitucionální spis:
2024/0079(NLE)

EDUC 114
SOC 253
JEUN 75
DIGIT 102
ENV 388

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	27. března 2024
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2024) 147 final
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY o Evropském systému zajišťování kvality a uznávání ve vysokoškolském vzdělávání

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2024) 147 final.

Příloha: COM(2024) 147 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 27.3.2024
COM(2024) 147 final

2024/0079 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o Evropském systému zajišťování kvality a uznávání ve vysokoškolském vzdělávání

{SWD(2024) 74 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Souvislosti a účel návrhu

Předsedkyně Komise von der Leyenová vyjádřila ve svých Politických směrech z roku 2019¹ odhodlání do roku 2025 uskutečnit projekt **Evropského prostoru vzdělávání**². Cílem je vytvořit prostor, kde má každý možnost vzdělávat se nebo studovat v zahraničí.

Vysokoškolské vzdělávání hraje klíčovou roli v budoucnosti Evropy, jejích občanů, společností a ekonomik. Je třeba i nadále podporovat nadnárodní spolupráci a vzdělávací mobilitu v oblasti vysokoškolského vzdělávání (tj. výjezdy za vysokoškolským studiem do zahraničí), jak je zdůrazněno v **Evropské strategii pro univerzity** z roku 2022³.

Účelem systémů zajišťování kvality je zajistit, aby vysokoškolské vzdělávání splňovalo potřeby a očekávání studentů, zaměstnavatelů, společností a dalších zúčastněných stran. Vytváří základ pro **důvěru** mezi vzdělávacími systémy, která je podmínkou pro **automatické uznávání** kvalifikací a v konečném důsledku i pro mobilitu ve vzdělávání. Podle průzkumu⁴ ověřuje jedna třetina vysokoškolských institucí opatření pro zajištění kvality jiných institucí při rozhodování o tom, zda uzná určitou kvalifikaci.

Zajišťování kvality se rozumí procesy, které provádí vysokoškolská instituce (interní) nebo agentura pro zajišťování kvality (externí), aby zajistily kvalitu vysokoškolské instituce. Činnosti zajišťování kvality mají dvojí cíl:

- **odpovědnost**: zajistit kvalitu činností dané vysokoškolské instituce a dodržování souboru norem; a
- **zkvalitňování**: poskytovat doporučení, jak zlepšit výkonnost vysokoškolských institucí.

Odpovědnost a zkvalitňování společně **tvoří základ důvěry**. Ve většině případů je zajišťování kvality součástí procesu, v jehož rámci udělují vnitrostátní systémy vysokoškolského vzdělávání vysokým školám právo přijímat studenty, udělovat tituly nebo využívat veřejné finance.

Externí zajišťování kvality může mít různé podoby:

- **Institucionální přístup** znamená, že daná instituce prochází pravidelným hodnocením externího zajišťování kvality pouze na institucionální úrovni. Umožňuje této instituci rozvíjet a poskytovat programy bez dalšího externího přezkumu kvality.
- **Programový přístup** znamená, že každý jednotlivý program (nebo skupina programů) jedné nebo více vysokoškolských institucí musí procházet pravidelným přezkumem externího zajišťování kvality.

¹ Politické směry pro příští Evropskou komisi, 2019-2024, https://commission.europa.eu/system/files/2020-04/political-guidelines-next-commission_cs_0.pdf.

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025, 30. září 2020 (COM(2020) 625 final).

³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o Evropské strategii pro univerzity, 18. ledna 2022 (COM(2022) 16 final).

⁴ Zpráva Komise Radě o provádění doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí, 23. února 2023 (COM(2023) 91 final)

- **Kombinovaným přístupem** se rozumí situace, kdy vysokoškolský systém využívá jak institucionální, tak programový přístup. Jedná se o přístup, který je v EU používán nejčastěji⁵.

Automatické uznávání znamená právo držitele kvalifikace (např. bakalářského titulu), která byla vydána v jednom členském státě, vstoupit do vysokoškolského programu na dalším stupni (např. magisterského) v kterémkoli jiném členském státě, aniž by byl nutný samostatný postup uznávání⁶.

Účelem tohoto návrhu je zajistit, aby systémy zajišťování kvality a uznávání ve vysokoškolském vzdělávání podporovaly transparentnost, mobilitu a nadnárodní spolupráci, jakož i zachování vysoké kvality a vzájemné důvěry. To by prospělo studentům zapojeným do mobility ve vzdělávání i hostitelským vysokoškolským institucím.

Tato iniciativa na základě zkušeností s aliancemi Evropských univerzit⁷ usnadní partnerství mezi vysokoškolskými institucemi a pomůže rozvíjet více společných programů a dalších společných nabídek v oblasti vzdělávání s cílem vytvořit evropský diplom⁸.

Přezkum zajišťování kvality na úrovni EU je dobře načasován, protože doporučení Rady a Evropského parlamentu o další evropské spolupráci při zabezpečování kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání⁹ pochází z roku 2006. Tato iniciativa sice přinesla určitý pokrok (zejména zřízení Evropského registru agentur pro zajišťování kvality, který členskými státy umožnil vybrat si, kterou z nich využijí), ale její provádění je stále nerovnoměrné¹⁰. Od roku 2006 se vysokoškolské vzdělávání změnilo, zejména díky vzniku aliancí Evropských univerzit a vytvoření většího počtu společných programů a mikrocertifikátů.

Existuje pádný důvod pro **zjednodušení**. Evropské univerzity a další aliance vysokoškolských institucí se setkávají s překážkami při rozvoji poskytování společného vzdělávání. Postupy zajišťování kvality se v jednotlivých členských státech buď vzájemně liší (odlišné předpisy), nebo jsou zdoluhavé a složité (stejně předpisy, ale odlišné administrativní přístupy).

Systémy zajišťování kvality mohou hodnotit, do jaké míry systémy vysokoškolského vzdělávání reagují na společenský a hospodářský vývoj. Zúčastněné strany podporují zvýšené zaměření na tuto oblast ve vztahu k autonomii vysokoškolského vzdělávání a odpovědnosti členských států za vlastní systémy¹¹.

Přehodnocení zajišťování kvality je **příležitostí k jejímu lepšímu propojení s uznáváním kvalifikací a zahraničních studijních pobytů**, což byly až doposud zcela oddělené oblasti. Ze zprávy o provádění doporučení Rady z roku 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního

⁵ Podle odpovědi na průzkum Komise z roku 2023 (který dosud probíhá) o provádění doporučení Rady o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání uvedlo čtrnáct ministerstev členských států, že uplatňují kombinovaný přístup k externímu zajišťování kvality.

⁶ Doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí (Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1).

⁷ [Iniciativa „Evropské univerzity“ | Evropský prostor vzdělávání \(europa.eu\)](#).

⁸ Viz doprovodné sdělení Komise o plánu pro evropský diplom.

⁹ Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 15. února 2006 o další evropské spolupráci při zabezpečování kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání (Úř. věst. L 64, 4.3.2006, s. 60).

¹⁰ Předběžné údaje z probíhající studie Komise.

¹¹ Viz výsledky projektu QA-Fit (Quality Assurance Fit for the Future), financovaného z programu Erasmus.

vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí¹² vyplývá, že zde existuje prostor pro zlepšení.

Mezivládní boloňský proces¹³, do něhož se zapojilo 49 zemí včetně všech členských států EU, přinesl pokrok v zajišťování a uznávání kvality vysokoškolského vzdělávání. Mezi nástroje, které byly vyvinuty v jeho rámci, patří například Standardy a směrnice pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (dále jen „ESG“)¹⁴ a Evropský přístup k zajišťování kvality společných programů (dále jen „Evropský přístup“)¹⁵, jehož cílem je usnadnit akreditaci a zabránit zdvojování. Posledně zmiňovaný nástroj dosud není široce využíván, protože neexistují podpůrné rámce, které by umožňovaly jeho využívání na vnitrostátní a regionální úrovni. Tato iniciativa vychází ze stávajících nástrojů a podporuje jejich plné využívání. I přes tento pokrok je vize Evropského prostoru vzdělávání ambicióznější.

Tato iniciativa je součástí **balíčku** oznámeného v pracovním programu Komise na rok 2024¹⁶, a to v části „Podpora evropského způsobu života“. Součástí tohoto balíčku je i sdělení o plánu pro evropský diplom a doporučení Rady o atraktivní a udržitelné kariéře ve vysokoškolském vzdělávání. Obě doporučení Rady podporují toto sdělení, přičemž zahrnují více než jen cíl vytvoření evropského diplomu.

Strukturální a provozní otázky, které bude navrhované doporučení Rady řešit

Iniciativa vychází z konzultací se zúčastněnými stranami a členskými státy. Jejím cílem je řešit následující otázky:

- **Nejistota a těžkopádné a zdlouhavé postupy uznávání** kvalifikací a doby studia v zahraničí odrazují studenty od studia v jiné zemi.
- Současná opatření pro zajištění kvality jsou složitá a mohou zvyšovat **administrativní zátěž**. Překážkou nadnárodní spolupráce je nerovnoměrné využívání stávajících nástrojů, jako je například Evropský přístup, protože pokud jen jeden členský stát neumožní jeho využívání, může to mít nepřiměřený dopad na spolupráci v rámci dané aliance.
- Zajišťování kvality je někdy **příliš zaměřeno na formální požadavky** namísto na poradenství v oblasti zkvalitňování nabídky vzdělávání, například prostřednictvím tematických přezkumů vysokoškolských institucí, které by zahrnovaly průřezové otázky, jako je například ekologická a digitální transformace, akademická svoboda nebo sociální začleňování.

Iniciativa proto **navrhuje**:

- pokud možno **zjednodušit** postupy, které napomohou realizaci Evropského prostoru vzdělávání, zejména v případě společných programů vytvořených aliancemi Evropských univerzit, společných magisterských programů Erasmus Mundus, společných doktorských programů Marie Skłodowska-Curie (MSCA), programů s označením Evropského

¹² Zpráva Komise Radě o provádění doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí, 23. února 2023 (COM(2023) 91 final).

¹³ [Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání a boloňský proces. \(ehea.info\).](https://ehea.info/)

¹⁴ [Standardy a směrnice pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání.](#) přijaté ministry odpovědnými za vysokoškolské vzdělávání v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání v květnu 2015.

¹⁵ [Evropský přístup k zajišťování kvality společných programů,](#) přijatý evropskými ministry odpovědnými za vysokoškolské vzdělávání v květnu 2015.

¹⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Pracovní program Komise na rok 2024. Jak dosáhnout stanovených cílů a připravit se na budoucnost, 17. října 2023 (COM(2023) 638 final).

inovačního a technologického institutu a specializovaných vzdělávacích programů financovaných prostřednictvím programu Digitální Evropa¹⁷.

- vypracovat specifické **tematické přezkumy zaměřené na zkvalitňování** učení a výuky při plném respektování institucionální autonomie. Účelnost procesu zajišťování kvality může zlepšit rovněž řádný postup vysokoškolských institucí při realizaci doporučení vydaných v rámci těchto přezkumů,
- přejít na **institucionální** přístup k externímu zajišťování kvality. Doporučení by přispělo k řešení problému byrokratických, zdoluhavých a nákladných postupů. Poskytování **zajišťování kvality aliancemi**, jako jsou například aliance Evropských univerzit, by navíc usnadnilo spolupráci a rychlejší reakce na rychle se měnící potřeby,
- **zautomatizovat postupy uznávání**. To závisí na důvěryhodném a spolehlivém zajištění kvality. Tato iniciativa zavádí nový integrovaný přístup, který lépe propojuje uznávání a zajišťování kvality.

Cíle navrhovaného doporučení Rady

Tato iniciativa vyzývá členské státy a jejich vysokoškolské instituce, aby důkladně prozkoumaly stávající nástroje a postupy s cílem zajistit jejich **vhodnost pro daný účel**.

Pokud jde o externí zajišťování kvality, společným nadnárodním programům by prospěl přechod od programových přístupů k externímu zajišťování kvality s cílem vyhnout se vícenásobným (vnitrostátním) postupům zajišťování kvality. Efektivnějším řešením by bylo, kdyby se v rámci vnitrostátních postupů zajišťování kvality namísto toho používal **jednotný postup zajišťování kvality**. Ten by snížil byrokratickou zátěž, zamezil by zdvojování a řešil by výzvy související s rostoucí mezinárodní spoluprací. Pro země, které dosud využívají programový přístup, však doporučení navrhuje plně využívat Evropský přístup k zajišťování kvality společných programů.

Cílem návrhu je podpořit přechod na institucionální přístup a poskytnout vysokoškolským institucím možnost prokázat důvěryhodnost svých opatření pro interní zajišťování kvality prostřednictvím institucionálního externího zajišťování kvality. To by jim poté umožnilo provádět samoakreditaci programů v souladu s ESG a získat osvobození od (externí) akreditace programů.

Ve střednědobém až dlouhodobém horizontu platí, že jakmile budou mít aliance, jako jsou například Evropské univerzity, k dispozici dobře zavedený společný systém zajišťování kvality, měly by být schopny **externě posuzovat systém zajišťování kvality na interinstitucionální úrovni v evropském rámci**, který by zahrnoval jejich společná ustanovení týkající se vzdělávání. To by znamenalo zásadní posun v oblasti zjednodušování a významnou motivaci k vytvoření více společných programů a k posunu k vytvoření evropského diplomu. V příloze I tohoto návrhu jsou nastíněny navrhované stavební kameny tohoto evropského rámce jako první krok k spoluvytváření společného rámce Komisí, členskými státy, orgány pro zajišťování kvality a uznávání a zúčastněnými stranami v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Komise plánuje zřízení laboratoře politik pro evropský diplom jako platformy, která bude tento proces spoluvytváření řídit.

Soulad se stávajícími ustanoveními v dané oblasti politiky

Tento návrh představuje klíčový výstup Evropské strategie pro univerzity. Vychází z doporučení Rady o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa a zrušuje rozhodnutí (EU) 2015/2240 (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1).

vzdělávání¹⁸, které vyzvalo k posilování vzájemné důvěry „prostřednictvím externího zajišťování kvality a akreditace společných vzdělávacích programů a jiných forem společných nabídek vzdělávání vypracovaných prostřednictvím modelů institucionální nadnárodní spolupráce včetně Evropských univerzit“. Doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí¹⁹ rovněž vyzývá k posílení systémů zajišťování kvality na základě důvěry.

Závěry Rady o dalších krocích k zavedení automatického vzájemného uznávání v oblasti vzdělávání a odborné přípravy²⁰ vyzývají členské státy, aby zvýšily úsilí o dosažení automatického vzájemného uznávání kvalifikací, a berou na vědomí klíčovou roli, kterou při budování důvěry hraje zajištění kvality, a to tím, že poukazuje na vhodné metody a zvyšuje transparentnost.

Návrh by rovněž podpořil návrh Komise na doporučení Rady „Evropa v pohybu“ – příležitosti vzdělávací mobility pro všechny²¹.

Soulad s ostatními politikami Unie

Toto doporučení posiluje účinnou nadnárodní spolupráci a podporuje vysokoškolské instituce při plnění Zelené dohody pro Evropu²², Digitální dekády²³ a Evropské agendy dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost²⁴, a to tím, že podporuje postupy zajišťování kvality, které tyto aspekty pokrývají, a balíček opatření v oblasti mobility dovedností a talentů²⁵ tím, že posiluje automatické uznávání.

V rámci strategie Global Gateway podporuje EU partnerské země při vytváření harmonizovaného systému zajišťování kvality a akreditace na institucionální, vnitrostátní, regionální a kontinentální úrovni, například prostřednictvím iniciativy pro harmonizaci afrického vysokoškolského vzdělávání, zajišťování kvality a akreditace.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Navrhované doporučení Rady se zakládá na čl. 165 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). V čl. 165 odst. 1 SFEU se stanoví, že EU „přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah výuky a za organizaci jejich vzdělávacích systémů“. Ustanovení čl. 165 odst. 2 SFEU dále upřesňuje, že činnost Unie v oblasti vzdělávání je zaměřena na „rozvoj evropského rozměru

¹⁸ Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání (Text s významem pro EHP) 2022/C 160/01 (Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1).

¹⁹ Doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí (Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1).

²⁰ Závěry Rady o dalších krocích k zavedení automatického vzájemného uznávání v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (Úř. věst. C 185, 26.5.2023, s. 44).

²¹ Návrh doporučení Rady „Evropa v pohybu“ – příležitosti vzdělávací mobility pro všechny, 15. listopadu 2023 (COM(2023) 719 final).

²² https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_cs.

²³ [Evropská digitální dekáda: cíle do roku 2030| Evropská komise \(europa.eu\)](#).

²⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost, 1. července 2020, COM(2020) 274 final.

²⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o mobilitě kvalifikovaných a schopných pracovníků, 15. listopadu 2023, COM(2023) 715 final.

ve vzdělávání“, „podporu spolupráce mezi vzdělávacími institucemi“ a na „podporu mobility studentů a učitelů prostřednictvím podpory akademického uznávání diplomů a započítáváním doby studia“. Tento návrh respektuje odpovědnost členských států za organizaci systémů vzdělávání (včetně obsahu výuky a kulturní a jazykové rozmanitosti) a odráží doplňující a podpůrnou úlohu EU a dobrovolnou povahu evropské spolupráce. Iniciativa nenavrhuje žádné rozšíření regulačních pravomocí EU nebo povinných závazků členských států, které o způsobu provedení tohoto doporučení rozhodnou v souladu se svými vnitrostátními okolnostmi.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Návrh je v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a respektuje pravomoci členských států v oblasti organizace vzdělávacích systémů a obsahu výuky a učení. Usnadnění mobility ve vzdělávání a podpory nadnárodní spolupráce lze lépe dosáhnout společným opatřením na úrovni EU.

- **Proporcionalita**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality stanovenou v čl. 5 odst. 4 Smlouvy o EU. Obsah ani forma tohoto navrhovaného doporučení Rady nepřesahují rámec toho, co je nezbytné k dosažení jeho cílů. Navrhovaná opatření respektují postupy členských států a rozmanitost systémů v EU. Veškeré závazky členských států jsou dobrovolného charakteru a každý členský stát se může svobodně rozhodnout, jaký přístup k jejich plnění zvolí. Tato iniciativa provádí závazek SFEU, že „Unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy“ (čl. 165 odst. 1). Přidanou hodnotou opatření na úrovni EU je usnadnit a podpořit hlubší nadnárodní spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi z různých členských států, zlepšit fungování odvětví vysokoškolského vzdělávání v celé EU a zvýšit jeho celosvětovou přitažlivost a konkurenceschopnost.

- **Volba nástroje**

K dosažení výše uvedených cílů čl. 165 odst. 4 SFEU stanoví, že Rada přijímá doporučení na základě návrhů Komise. Doporučení Rady je vhodným nástrojem v oblasti vzdělávání, kde má EU podpůrnou odpovědnost. Jedná se o nástroj, který je pro činnost EU v této oblasti často používán. Jako právní nástroj signalizuje doporučení Rady závazek členských států k uvedeným opatřením a poskytuje pevný politický základ pro spolupráci v těchto oblastech, přičemž plně respektuje pravomoci členských států.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Tento návrh doporučení Rady byl prodiskutován s příslušnými zúčastněnými stranami jak v době vytváření Evropské strategie pro univerzity, tak v nedávné době při jednání o jejích konkrétních částech. V návrhu je zohledněna zpětná vazba z těchto diskusí.

- Návrh byl prodiskutován se zástupci členských států a s klíčovými zúčastněnými stranami z oblasti vysokoškolského vzdělávání v pracovní skupině pro vysokoškolské vzdělávání v rámci Evropského prostoru vzdělávání na čtyřech zasedáních od podzimu 2022 a s generálními řediteli pro vysokoškolské vzdělávání²⁶ na třech zasedáních od podzimu 2022.
- V listopadu 2023 proběhly konzultace při výročních zasedáních národních středisek pro akademické uznávání (NARIC) a v červnu 2023 při zasedáních Evropské sítě národních

²⁶ Skupina vyšších úředníků odpovědných za vysokoškolské vzdělávání, která se schází dvakrát ročně a kterou organizuje členský stát předsedající EU.

informačních středisek pro akademickou mobilitu a uznávání a sítě národních informačních středisek pro akademické uznávání²⁷ (sítě ENIC-NARIC).

- V září 2023 se na druhém fóru Evropských univerzit v Barceloně uskutečnilo cílené zasedání za účasti zástupců aliance Evropských univerzit, agentur pro zajišťování kvality a členských států.
- Opatření pro zajištění kvality evropského stupně vzdělání byla projednána na Evropském vzdělávacím summitu a na konferenci Erasmus Mundus v listopadu 2023. V listopadu 2023 a lednu 2024 se konaly také semináře se zúčastněnými stranami v oblasti zajišťování kvality.
- Komise rovněž využila možnosti zúčastnit se akcí pořádaných externími zúčastněnými stranami s cílem tento návrh konzultovat. Jednalo se o akce pořádané Evropským registrem agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR), Evropskou asociací pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání (ENQA) a Evropskou asociací institucí terciárního vzdělávání (EURASHE).

• **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Návrh doporučení Rady vychází z několika studií, zpráv, výsledků projektů Erasmus+ a příspěvků zúčastněných organizací, kterými jsou konkrétně:

- studie zadaná Komisí²⁸ o současném stavu automatického uznávání a zajišťování kvality v EU a o proveditelnosti systému zajišťování kvality a uznávání,
- průzkum Komise s cílem analyzovat první výsledky po přijetí doporučení Rady o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání. Výsledky byly následně projednány se zástupci ministerstev,
- studie provedená Sítí odborníků na sociální rozměr vzdělávání a odborné přípravy (NESET) o začlenění úhlu sociálního rozměru do systémů zajišťování kvality²⁹,
- on-line aktivita v oblasti vzájemného učení o zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání, kterou v květnu 2023 spolupořádalo Rakousko, a další aktivita týkající se toho, jak efektivně využívat údaje a informace získané v rámci sledování uplatnění absolventů k informační podpoře vývoje politik a zajišťování kvality, která byla uspořádána v Madridu v listopadu 2023 v rámci španělského předsednictví EU jako součást činnosti Evropské sítě pro sledování uplatnění absolventů,
- na základě výsledků projektu EUniQ financovaného z programu Erasmus+, na němž se podílelo několik agentur pro zajišťování kvality z celé Evropy, byl vypracován návrh rámce pro zajišťování kvality pro aliance Evropských univerzit,
- průběžný pokrok projektu IMINQA, financovaného z programu Erasmus+, který podporuje rozvoj zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání, zejména jeho práci na zajišťování kvality pro aliance Evropských univerzit, provádění Evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů a zajišťování kvality mikrocertifikátů,
- průběžný pokrok projektu QA-FIT, financovaného z programu Erasmus+, který zahrnuje hlavní organizace zúčastněných stran v oblasti zajišťování kvality a jehož cílem je

²⁷ Síť ENIC (Evropská síť národních informačních středisek pro akademickou mobilitu a uznávání) a síť NARIC (národní informační střediska pro akademické uznávání) úzce spolupracují a jsou známy pod názvem „síť ENIC-NARIC“. Střediska v rámci sítě ENIC jsou uznávací orgány smluvních stran Lisabonské úmluvy o uznávání kvalifikací, přičemž sekretariát zajišťuje Rada Evropy a UNESCO, zatímco střediska NARIC jsou uznávací orgány zemí programu Erasmus+. Obě tyto sítě mají společný pracovní program, chartu a správní radu.

²⁸ Probíhající studie.

²⁹ Linking quality assurance and the social dimension of higher education: literature review and mapping national practices (Propojení zajišťování kvality a sociálního rozměru vysokoškolského vzdělávání: přehled literatury a mapování vnitrostátních postupů) – NESET (nesetweb.eu).

- shromáždit komplexní důkazy o současném stavu zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání a o potřebě případných reforem stávajících nástrojů,
- výsledky šesti pilotních projektů v rámci programu Erasmus+ zaměřených na experimentování v oblasti politiky týkající se označení společného evropského diplomu.

Tyto studie byly doplněny několika příspěvky, které vypracovaly organizace zúčastněných stran, a to jak před obdobím výzvy předložení informací, tak během něj.

- **Posouzení dopadů**

S ohledem na doplňkovou povahu vůči iniciativám členských států, dobrovolný charakter navrhovaných činností a rozsah očekávaných dopadů nebylo provedeno posouzení dopadů. Návrh se opírá o informace získané z konkrétních studií, z konzultace s členskými státy, veřejné konzultace a z četných specializovaných konzultací se zúčastněnými stranami.

- **Základní práva**

Tento návrh doporučení Rady respektuje základní práva v EU. Prosazuje zásady uznávané Listinou základních práv Evropské unie³⁰, konkrétně právo na vzdělání podle článku 14, právo na akademickou svobodu podle článku 13 a právo na ochranu osobních údajů podle článku 8.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Ačkoli si tato iniciativa nevyžádá další zdroje z rozpočtu EU, opatření uvedená v tomto doporučení budou mobilizovat zdroje financování na unijní, vnitrostátní a regionální úrovni.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Na podporu provedení navrhuje Komise vytvořit ve spolupráci se členskými státy konkrétní návody, příručky nebo další specifické výstupy založené na důkazech, činnostech v oblasti vzájemného učení a stanovení osvědčených postupů. Komise má v úmyslu podávat zprávy o uplatňování doporučení prostřednictvím příslušných rámců EU pro monitorování a podávání zpráv.

- **Nástin konkrétních ustanovení návrhu**

Navrhované doporučení Rady navrhuje diferencovaný přístup, který zohledňuje rozmanitost systémů zajišťování kvality a uznávání, které existují v Evropském prostoru vzdělávání. Doporučení podporují postupný posun směrem k silnějšímu externímu zajišťování kvality na úrovni institucí a další kroky k zajištění automatického uznávání na základě důvěry. Vychází z toho, čeho se již v oblasti vysokoškolského vzdělávání podařilo dosáhnout, avšak s využitím ambicióznějšího přístupu řízeného Unií.

Doporučení Rady navrhuje opatření, která mohou členské státy přijmout ke zlepšení systémů vysokoškolského vzdělávání. Stanoví závazek Komise podporovat a doplňovat opatření členských států v této oblasti. Doprovodný pracovní dokument útvarů Komise popisuje různé důkazy z nedávných výzkumů spolu se stanovisky a zkušenostmi evropských zúčastněných stran na podporu navrhovaného doporučení Rady.

³⁰ Listina základních práv Evropské unie (Úř. věst. C 326, 26.10.2012, s. 391).

Návrh

DOPORUČENÍ RADY**o Evropském systému zajišťování kvality a uznávání ve vysokoškolském vzdělávání**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 165 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Systémy zajišťování kvality mají zásadní význam pro vytváření vysokých standardů kvality vzdělávání a budování důvěry mezi systémy vysokoškolského vzdělávání a institucemi v celém Evropském prostoru vzdělávání i mimo něj. Představují klíčový stavební kámen nadnárodní spolupráce. Zajištění kvality je základem vzájemné důvěry, která umožňuje nadnárodní spolupráci a bezproblémovou mobilitu ve vzdělávání.
- 2) Hlavní odpovědnost za kvalitu poskytovaného vzdělávání nesou vysokoškolské instituce, které by si měly stanovit dosažení nejvyšších standardů jako klíčovou institucionální prioritu a vypracovat strategie a postupy pro zajištění kvality, aby zajistily dosažení tohoto cíle.
- 3) Zásadním krokem při konsolidaci Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (EHEA) bylo zavedení Standardů a směrnic pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG)³¹, které podpořilo vytváření kultury kvality v systémech a institucích vysokoškolského vzdělávání v celé Evropě; nebyly však dosud zavedeny v plném rozsahu.
- 4) Společnosti v celé Evropě procházejí dynamickou transformací, jako je například ekologická a digitální transformace, kterou navíc ještě umocňuje umělá inteligence. Systémy vysokoškolského vzdělávání by měly být schopny na tuto transformaci reagovat. Procesy zajišťování kvality by měly podporovat vysokoškolské instituce na této transformační cestě tím, že budou poskytovat odborné přezkumy, které zlepší jejich nabídku v oblasti vzdělávání.
- 5) Je třeba se zabývat potřebou zvýšit pružnost, internacionalizaci a účelnost procesů zajišťování kvality a zároveň zajistit, aby tyto procesy zůstaly i nadále zaměřeny na zajištění nejvyšších standardů kvality. Získávání zpětné vazby od absolventů o jejich vzdělávacích a profesních drahách a o relevanci jejich dovedností získaných v průběhu tohoto vzdělávání představuje cenný monitorovací nástroj pro zajištění kvality a relevance na institucionální a systémové úrovni. Evropská iniciativa pro sledování uplatnění absolventů³² přispívá k větší systematičnosti a srovnatelnosti tohoto sledování.

³¹ [Standardy a směrnice pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání \(ESG\).](#)

³² Doporučení Rady ze dne 20. listopadu 2017 o sledování uplatnění absolventů (Úř. věst. C 423, 9.12.2017, s. 1).

- 6) Rozdílné vnitrostátní úpravy zajišťování kvality i nadále komplikují nadnárodní spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání, brání aliancím vysokoškolských institucí v rozvoji společných vzdělávacích programů a omezují vzdělávací příležitosti pro vysokoškolské instituce a studenty. Konkrétní požadavky nebo standardy jsou někdy zaměřeny spíše na proces a nejsou jasně propojeny s výsledky učení, což omezuje dopad na zvyšování kvality.
- 7) Vnitrostátní požadavky na externí zajišťování kvality na úrovni vysokoškolských studijních programů bývají obzvláště náročné pro vytváření společných vzdělávacích příležitostí mezi různými zeměmi. Tyto procesy zajišťování kvality mohou být příliš nákladné, zdoluhavé a někdy i protichůdné, což brání vysokoškolským institucím dostatečně rychle reagovat na vznikající potřeby a rozvíjet nové vzdělávací příležitosti pro studenty.
- 8) Stávající nástroje, jako je například Evropský přístup k zajišťování kvality společných programů (dále jen „evropský přístup“)³³, jsou sice vysokoškolskou komunitou a členskými státy vysoce ceněny, ale jejich provádění je v důsledku rozdílných vnitrostátních přístupů dosud nedostatečné.
- 9) Doporučení Rady o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání³⁴ podporuje využívání Evropského přístupu jako důležitého kroku k podpoře posunu směrem k posílení role externího zajišťování kvality institucí spíše než jednotlivých studijních programů.
- 10) Společné programy se staly charakteristickým znakem Evropského prostoru vzdělávání, který je vysoce ceněn všemi zúčastněnými stranami v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Odpovídající opatření pro zajištění kvality jsou nezbytným předpokladem pro zajištění širokého provádění těchto společných programů v celé Unii. Zavedení evropského diplomu založeného na společně vytvořených evropských kritériích a poskytovaného na vnitrostátní, regionální nebo institucionální úrovni by mohlo být řešením stávajících problémů souvisejících se zajištěním kvality a akreditací společných programů tím, že by poskytlo rámec, který by mohl být začleněn do právních předpisů členských států.
- 11) Několik členských států v souladu s doporučením o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání postupně přechází na institucionálnější systémy externího zajišťování kvality. Zúčastněné strany vyzývají k rychlejším řešením, která by podpořila jejich závazky v rámci jejich aliancí vysokoškolského vzdělávání a dalších modelů spolupráce. Posílení interních systémů zajišťování kvality by mohlo představovat důležitý krok k urychlení procesů při zajišťování nejvyšších standardů kvality.
- 12) V popředí nadnárodní spolupráce stojí aliance vysokoškolských institucí, jako jsou například aliance Evropských univerzit³⁵. Tyto aliance se zavazují posunout svou spolupráci na další úroveň vytvořením evropských meziuniverzitních kampusů, kde se společně poskytování vzdělávání stane normou. Klíčovým krokem při vytváření těchto

³³ Cílem tohoto přístupu, schváleného ministry z prostoru EHEA v květnu 2015, je „odstranit důležitou překážku rozvoje společných programů stanovením norem pro tyto programy založených na dohodnutých nástrojích Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, aniž by byla uplatňována dodatečná vnitrostátní kritéria“, [Evropský přístup k zajišťování kvality společných programů](#).

³⁴ Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání (Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1).

³⁵ <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/european-universities-initiative>

kampusů je budování interních systémů zajišťování kvality, které zajistí, aby kvalita jejich společného vzdělávání odpovídala těm nejvyšším standardům. Je třeba vytvořit rámec pro zajišťování kvality, který jim umožní hodnocení jejich systému zajišťování kvality na interinstitucionální úrovni, a to v rámci všech vzdělávacích činností těchto aliancí, s cílem upevnit identitu těchto aliancí, poskytnout ujištění jejich zúčastněným stranám a usnadnit společné poskytování vzdělávání. Byly identifikovány klíčové stavební kameny, které představují počáteční kroky k vytvoření takového rámce.

- 13) Aby se vzdělávací mobilita stala realitou pro všechny a aby docházelo k podpoře mobility výzkumných pracovníků a konkurenceschopnosti, je nezbytné automatické vzájemné uznávání kvalifikací a období studia v zahraničí. Členské státy se v doporučení Rady z roku 2018 o automatickém vzájemném uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a výsledků z období studia v zahraničí³⁶ dohodly, že držitelé kvalifikace určité úrovně vydané jedním členským státem mají právo, aby k této kvalifikaci bylo přihlédnuto při přijímání do programu vysokoškolského vzdělávání následující úrovně v kterémkoli jiném členském státě, aniž by bylo nutné projít zvláštním procesem uznávání. Základem pro vybudování důvěry nezbytné k zajištění automatického uznávání jsou spolehlivé systémy zajišťování kvality.
- 14) Na podporu tohoto doporučení hodlá Komise zřídit **Laboratoř politik pro evropský diplom**, expertní skupinu zahrnující členské státy, vysokoškolské instituce, agentury pro zajišťování kvality/akreditační agentury, zástupce studentů a hospodářské a sociální partnery, s cílem urychlit činnost a případné nezbytné vnitrostátní reformy. Cílem této iniciativy je poskytnout vodítko Komisi a zúčastněným stranám pro posun směrem k evropskému diplomu a pro zavedení interinstitucionálního rámce aliancí vysokoškolských institucí. Tato laboratoř politik by úzce spolupracovala s týmy pro urychlení uznávání v rámci programu Erasmus+ s cílem podporovat a doprovázet tento proces.
- 15) Komise má v úmyslu zřídit každoroční „**Fórum o evropském diplomu**“³⁷ v součinnosti s Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání a ve spolupráci se zúčastněnými stranami v oblasti zajišťování a uznávání kvality, včetně členských států, Evropského registru agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR)³⁸ organizací tvořících skupinu E4³⁹, Evropské sítě národních informačních středisek pro akademickou mobilitu a uznávání a sítě národních informačních středisek pro akademické uznávání⁴⁰, zástupců národních rámců kvalifikací a hospodářských a sociálních partnerů s cílem poskytovat pokyny a sledovat pokrok na

³⁶ Doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí (Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1).

³⁷ Jak je navrženo ve sdělení o plánu pro evropský diplom.

³⁸ Evropský registr agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR) je oficiální registr agentur pro zajišťování kvality, které působí v podstatném souladu se Standardy a směrnicemi pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (EHEA).

³⁹ Skupinu E4 tvoří Evropská asociace pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání (ENQA), Evropská asociace univerzit (EUA), Evropská asociace institucí terciárního vzdělávání (EURASHE) a Evropská studentská unie (ESU). Členové skupiny E4 byli zakládajícími členy EQAR.

⁴⁰ Síť ENIC (Evropská síť národních informačních středisek pro akademickou mobilitu a uznávání) a síť NARIC (národní informační střediska pro akademické uznávání) úzce spolupracují a jsou známy pod názvem „síť ENIC-NARIC“. Střediska v rámci sítě ENIC jsou uznávací orgány smluvních stran Lisabonské úmluvy o uznávání kvalifikací, přičemž sekretariát zajišťuje Rada Evropy a UNESCO, zatímco střediska NARIC jsou uznávací orgány zemí programu Erasmus+. Obě tyto sítě mají společný pracovní program, chartu a správní radu.

politické úrovni při směřování k evropskému diplomu, a to i prostřednictvím Laboratoře politik pro evropský diplom, a při provádění tohoto doporučení.

- 16) Komise hodlá podporovat další rozvoj **Databáze výsledků externího zajišťování kvality (DEQAR)**⁴¹, kterou spravuje EQAR, na základě osvědčených postupů informačních středisek pro uznávání, která ji používají pro automatické uznávání.
- 17) Komise hodlá i nadále podporovat rozvoj a propagaci **postupů sledování uplatnění absolventů** s cílem zvýšit kvalitu a relevanci vysokoškolského vzdělávání a zlepšit jeho srovnávání a referenční porovnávání mezi zeměmi a institucemi.
- 18) Komise má v úmyslu nadále sdílet s členskými státy a širokou komunitou vysokoškolského vzdělávání zkušenosti nashromážděné v rámci iniciativ nadnárodní spolupráce, jako jsou aliance Evropských univerzit a programy jako společné magisterské programy Erasmus Mundus, společné doktoráty MSCA nebo specializované vzdělávací programy financované prostřednictvím programu Digitální Evropa⁴².
- 19) Komise má v úmyslu povzbuzovat členské státy k tomu, aby využívaly Nástroj pro technickou podporu s cílem získat na míru uzpůsobené technické odborné znalosti pro navrhování a provádění nezbytných reforem v oblasti vysokoškolského vzdělávání, včetně zlepšení mechanismů řízení a zajišťování kvality vysokoškolských institucí.
- 20) Komise hodlá podporovat učení založené na referenčním srovnávání mezi agenturami pro zajišťování kvality.
- 21) Toto doporučení plně zohledňuje zásady subsidiarity, institucionální autonomie a akademické svobody a bude prováděno v souladu s vnitrostátní situací a ve spolupráci s členskými státy a se všemi příslušnými zúčastněnými stranami,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Zlepšení všech systémů zajišťování kvality

- 1) Členským státům se doporučuje:
 - a) rozvíjet rozměr zlepšování v oblasti zajišťování kvality, podporovat neustálé zlepšování a udržovat vysokou úroveň nadnárodní důvěry a odpovědnosti v rámci vysokoškolských institucí;
 - b) zajistit, aby byly systémy zajišťování kvality způsobilé **reagovat na klíčový společenský a ekonomický vývoj**, který ovlivňuje vysokoškolské vzdělávání. Systémy vysokoškolského vzdělávání mohou tyto aspekty řešit různými způsoby, například tím, že budou povzbuzovat vysokoškolské instituce k tomu, aby je zahrnuly do svých postupů interního zajišťování kvality, tím, že do svého pravidelného externího zajišťování kvality zahrnou konkrétní cíle, případně prostřednictvím cílených či tematických přezkumů kvality na systémové úrovni. Takový přístup by měl být prováděn v plném souladu se standardy a směrnicemi ESG a mohl by zahrnovat témata, jako jsou například:

⁴¹ DEQAR je Databáze výsledků externího zajišťování kvality pro agentury pro zajišťování kvality uvedené v Evropském registru agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR). V této databázi mohou zveřejňovat své zprávy všechny agentury zapsané v registru EQAR. Účast v databázi DEQAR je dobrovolná (<https://www.eqar.eu/qa-results/search/>).

⁴² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa a zrušuje rozhodnutí (EU) 2015/2240 (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1).

- i) podpora a ochrana **základních akademických hodnot** vymezených boloňským procesem⁴³;
 - ii) **význam výsledků výuky a učení** pro zaměstnatelnost a osobní rozvoj, například na základě informací ze sledování uplatnění absolventů nebo užší spolupráce se sociálními partnery, včetně tvorby učebních osnov a nabídky možností stáží⁴⁴;
 - iii) to, zda programy (vedoucí k získání plnohodnotného diplomu nebo mikrocertifikátů) zvyšují kompetence (tj. znalosti, dovednosti a postoje) studentů a celoživotně se vzdělávajících osob v oblasti klíčových společenských a ekonomických priorit, jako je **například ekologická a digitální transformace**;
 - iv) příslušné **synergie** mezi vzděláváním včetně odborného vzdělávání a přípravy, výzkumem, inovacemi a službami společnosti;
 - v) **inkluzivní** vysokoškolské vzdělávání, jak je definováno v boloňském procesu, které podporuje mimo jiné přístupnost a rovnost žen a mužů, jakož i výuku zaměřenou na studenty a jejich dobré životní podmínky;
 - vi) atraktivní a udržitelné **akademické kariéry** a pracovní podmínky⁴⁵;
 - vii) strategie k posílení mezinárodní spolupráce;
- c) **snížit pracovní zátěž, byrokracii a dopady na náklady** vysokoškolských institucí spojené s procesy externího zajišťování kvality na základě analýzy postupů zajišťování kvality z hlediska nákladů a přínosů;
 - d) zajistit, aby byla **rozhodnutí o akreditaci a registraci vysokoškolských institucí a programů** přijímána transparentním a objektivním způsobem v souladu se standardy a směrnicemi ESG a aby do nich byli zapojeni příslušní odborníci a účastnila se jich vysokoškolská komunita včetně studentů a zaměstnanců s cílem podpořit kulturu kvality;
 - e) **sledovat**, do jaké míry vedou postupy zajišťování kvality ke zlepšování kvality poskytovaného vzdělání, a podporovat zveřejňování přezkumů zajišťování kvality (ať už na institucionální, nebo programové úrovni) v DEQAR v široce používaném jazyce s cílem zlepšit nadnárodní transparentnost kvality poskytovaného vysokoškolského vzdělávání;
 - f) zajistit, aby institucionální interní systémy zajišťování kvality pokrývaly celou škálu vzdělávacích služeb dané vysokoškolské instituce. Při přípravě vzdělávacích opatření vedoucích k získávání **mikrocertifikátů** se řídit **Evropským přístupem k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost a zásadami Unie pro koncipování a vydávání mikrocertifikátů**⁴⁶;
 - g) podporovat a povzbuzovat agentury pro zajišťování kvality k tomu, aby organizovaly aktivity v oblasti vzájemného učení, které by umožnily

⁴³ www.ehea.info.

⁴⁴ Doporučení Rady ze dne 20. listopadu 2017 o sledování uplatnění absolventů (Úř. věst. C 423, 9.12.2017, s. 1.).

⁴⁵ Jak je definováno v doporučení Rady o atraktivní a udržitelné kariéře ve vysokoškolském vzdělávání, které Komise přijala spolu s návrhem tohoto doporučení.

⁴⁶ Jak je uvedeno v doporučení Rady ze dne 16. června 2022 o evropském přístupu k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 10).

vnitrostátním vysokoškolským institucím a agenturám pro zajišťování kvality **porovnávat své postupy** s postupy z jiných zemí Evropského prostoru vzdělávání. Toho lze dosáhnout prostřednictvím učení na základě srovnávání⁴⁷, které umožňuje vysokoškolským institucím a agenturám pro zajišťování kvality, aby se učily od jiných předních vysokoškolských institucí, nebo prostřednictvím evropské analýzy sledování uplatnění absolventů.

Rozvoj interinstitucionálního přístupu k zajišťování kvality pro aliance vysokoškolských institucí

- 2) Členským státům se doporučuje vypracovat evropský rámec, který by umožnil všem typům aliancí vysokoškolských institucí, které jsou zapojeny do udržitelné a dlouhodobé spolupráce, jež přesahuje rámec spolupráce *ad hoc* nebo spolupráce na základě projektů, jako jsou mimo jiné aliance Evropských univerzit, aby se podrobily společnému externímu hodnocení svých společných interních opatření pro zajištění kvality, které by se vztahovalo na všechny společné činnosti nebo alespoň na jejich vlastní společné poskytování vzdělávání, jako jsou společné programy nebo společné mikrocertifikáty. Tato práce by měla zahrnovat následující činnosti:
 - a) spolupráce se zúčastněnými stranami v oblasti zajišťování kvality na vývoji a testování tohoto interinstitucionálního rámce pro zajišťování kvality na základě stavebních kamenů uvedených v příloze I tohoto doporučení a na základě výsledků projektů EUniQ⁴⁸ a IMINQA⁴⁹ financovaných v rámci programu Erasmus+;
 - b) umožnění **agenturám pro zajišťování kvality** zapsaným v registru EQAR, aby takové hodnocení externího zajišťování kvality na základě tohoto interinstitucionálního rámce pro zajišťování kvality prováděly, a jejich podpora v této činnosti;
 - c) uznávání výsledků hodnocení zajišťování kvality na základě takového **interinstitucionálního** rámce pro zajišťování kvality ve vnitrostátních systémech zajišťování kvality, což zajistí, že veškeré společné poskytování vzdělávání, které pokrývá daná aliance, bude **považováno za zajištěné a akreditované z hlediska kvality**, aniž by bylo nutné splňovat další požadavky na zajištění kvality.

Zvyšování pružnosti programových nebo kombinovaných přístupů k externímu zajišťování kvality

- 3) Členským státům se doporučuje:
 - a) usnadnit **nadnárodní spolupráci** a pružnost systémů vysokoškolského vzdělávání tím, že:
 - i) se vysokoškolské instituce budou podporovat při zavádění nebo posilování **spolehlivého procesu interního zajišťování kvality** a

⁴⁷ Učení na základě srovnávání je definováno jako proces vytváření systémového a integrovaného propojení mezi srovnáváním a vzájemnými vzdělávacími aktivitami ve všech oblastech souvisejících se zajišťováním kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání.

⁴⁸ V rámci projektu EUniQ byl vyvinut přístup pro komplexní zajištění kvality evropských univerzit (<https://www.nvao.net/en/euniq>).

⁴⁹ IMINQA je zastřešující projekt na podporu Boloňské tematické skupiny podobných subjektů pro zajišťování kvality (<https://ehea.info/page-TPG-C-on-QA-Meetings-2021-2024#h61slbqps7o9t9ay8p1ys562l19y8x9j>).

- rozvíjením silné institucionální kultury kvality, což umožní přechod na institucionální přístup k externímu zajišťování kvality;
- ii) jakmile vysokoškolské instituce zavedou důkladné interní zajišťování kvality, dojde k posunu směrem k institucionálnímu přístupu k zajišťování kvality, například omezením povinné akreditace programů agenturami pro zajišťování kvality na **počáteční akreditaci nových programů** a zavedením postupů samoakreditace jako součásti procesu interního zajišťování kvality;
 - iii) se posílí **přístup k** zajišťování kvality **založený na důkazech** s využitím celé řady údajů včetně údajů ze sledování uplatnění absolventů a
 - iv) bude se podporovat vzájemné učení a budování kapacit vysokoškolských institucí s cílem **posílit jejich kulturu kvality** v procesu přechodu na institucionální přístup k externímu zajišťování kvality;
- b) umožnit a podpořit používání **Evropského přístupu** díky:
- i) odstranění všech kritérií pro zajištění kvality přidanych na vnitrostátní úrovni nebo jiných neopodstatněných potenciálních administrativních nebo regulačních překážek;
 - ii) vytváření **příznivého prostředí**, které poskytuje poradenství a podporu lidem působícím v oblasti zajišťování kvality;
 - iii) zajištění toho, že jeho používání nebude nijak finančně znevýhodněno ve srovnání s postupy prováděnými na vnitrostátní úrovni.

Budování základů pro přechod na evropský diplom

4) Členským státům se doporučuje:

- a) umožnit **agenturám pro zajišťování kvality** zapsaným v registru EQAR:
- i) **udělovat evropské označení**⁵⁰ programům ukončeným společným diplomem, které splňují evropská kritéria uvedená v příloze II, pokud je vyžadován programový nebo kombinovaný přístup k externímu zajišťování kvality;
 - ii) **umožnit vysokoškolským institucím, které podléhají externímu zajišťování kvality na institucionální úrovni**, aby udělovaly svým programům ukončeným společným diplomem evropské označení na základě interního zajišťování kvality a souladu s evropskými kritérii;
 - iii) **umožnit aliancím vysokoškolských institucí, které podléhají externímu zajišťování kvality na interinstitucionální úrovni**, aby udělovaly svým programům ukončeným společným diplomem evropské označení na základě interinstitucionálního hodnocení provedeného v souladu se zásadami stanovenými v příloze I a souladu s evropskými kritérii;
- b) spolupracovat s registrem EQAR při hledání způsobů, jak doplnit pravidelný přezkum práce vnitrostátních agentur pro zajišťování kvality s ohledem na standardy a směrnice ESG s cílem zajistit, že společné programy odpovídají

⁵⁰ Jak je uvedeno v článku 12 doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání (Text s významem pro EHP) 2022/C 160/01 (Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1).

evropským kritériím, a vytvořit databázi programů, které byly vyhodnoceny jako způsobilé pro udělení evropského diplomu.

Zavedení automatického uznávání

5) Členským státům se doporučuje:

- a) podněcovat a podporovat hodnocení provádění automatického uznávání⁵¹ prostřednictvím procesů interního a externího zajišťování kvality vysokoškolských institucí;
- b) v úzké spolupráci s vysokoškolskými institucemi a s dalšími zúčastněnými stranami vypracovat a vydat **jasné pokyny** vysokoškolským institucím ohledně toho, jak rozlišovat mezi automatickým uznáváním kvalifikace pro přístup a právem vysokoškolských institucí rozhodovat o přijetí do konkrétního programu. Pravidelně revidovat tyto pokyny na základě výsledků přezkumů týmu pro uznávání programu Erasmus+⁵² pro provádění automatického uznávání;
- c) podporovat vysokoškolské instituce v přijímání přístupu založeného na výsledcích učení ve vztahu k **přijímacímu řízení**, který je zaměřen spíše na kompetence související s danou úrovní kvalifikace než na konkrétní obsah učebních osnov;
- d) spolupracovat s vysokoškolskými institucemi a vnitrostátními uznávacími orgány na monitorování rozhodnutí o uznávání, a zároveň posílit **sběr dat** a přístupy založené na důkazech na institucionální, vnitrostátní i evropské úrovni;
- e) podporovat vysokoškolské instituce při vydávání všech diplomů a mikrocertifikátů ve formátu **kompatibilním se standardy evropských digitálních certifikátů o vzdělání**⁵³ (EDC), včetně evropského modelu vzdělávání⁵⁴ jako klíčového prostředku automatického uznávání, a to prostřednictvím zabudovaných kontrol autentičnosti a důkazů zajištění kvality a akreditace EDC;
- f) povzbuzovat a podporovat **budování kapacit a vytváření sítí pracovníků středisek ENIC-NARIC**⁵⁵ a **vysokoškolských institucí** prostřednictvím odborné přípravy a digitálních nástrojů, včetně nástrojů umělé inteligence, a zajistit úzkou spolupráci s orgány pro uznávání a zajišťování kvality;

⁵¹ Jak je vymezeno v doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí (Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1).

⁵² Jak je doporučeno ve zprávě Komise Radě o provádění doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí, 23. února 2023 (COM(2023) 91 final).

⁵³ [Evropské digitální certifikáty o vzdělání – úvod do digitálních certifikátů | Europass](#).

⁵⁴ [Evropský model vzdělávání pro zúčastněné strany | Europass](#).

⁵⁵ Síť ENIC (Evropská síť národních informačních středisek pro akademickou mobilitu a uznávání) a síť NARIC (národní informační střediska pro akademické uznávání) úzce spolupracují a jsou známy pod názvem „síť ENIC-NARIC“. Střediska v rámci sítě ENIC jsou uznávací orgány smluvních stran Lisabonské úmluvy o uznávání kvalifikací, přičemž sekretariát zajišťuje Rada Evropy a UNESCO, zatímco střediska NARIC jsou uznávací orgány zemí programu Erasmus+. Obě tyto sítě mají společný pracovní program, chartu a správní radu.

- g) podporovat úzkou **spolupráci** mezi pracovníky zabývajícími se uznáváním a zajišťováním kvality ve spolupráci se sítí ENIC-NARIC a Evropskou asociací pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání (ENQA).
- 6) Doporučuje se, aby členské státy přijaly opatření uvedená v tomto doporučení co nejdříve, a umožnily tak hladký přechod na evropský diplom. Vyzývají se, aby v souvislosti s rámcovými pracovními strukturami Evropského prostoru vzdělávání⁵⁶ pravidelně informovaly Komisi o opatřeních přijatých ohledně odpovídajících opatření na příslušné úrovni na podporu cílů tohoto doporučení jakožto zásadních kroků k vytvoření a dalšímu rozvoji Evropského prostoru vzdělávání.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

⁵⁶ Jak je podrobně uvedeno v usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) (Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1).